

II Bydgoskie Seminarium Rekonstrukcji Historycznej
„Historia kołem się toczy. Kultura materialna i niematerialna
w odtwórstwie historycznym”, konferencja w Bydgoszczy,
6 czerwca 2014 r.

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zorganizował drugą edycję konferencji, której celem tym razem było przyjrzenie się różnym aspektom odtwórstwa kultury materialnej oraz zwrócenie uwagi na podejmowane próby rekonstruowania kultury niematerialnej. Wśród poruszanych zagadnień znalazła się też kwestia problematyki ideologicznej w ruchu odtwórstwa historycznego. Do tej pory nie była ona przedmiotem żywszych zainteresowań środowisk zarówno naukowych, jak i odtwórczych. Często rekonstruowanie konkretnej sylwetki powiązane jest nie tylko przecież z historycznymi artefaktami, ale również z próbami prezentowania systemu zachowań, wierzeń i postaw społecznych.

Obrazy odbywały się w auli Biblioteki Głównej UKW w Bydgoszczy. Przybyłych powitał dziekan Wydziału Humanistycznego UKW, prof. dr hab. J. Woźny, który w wykładzie wprowadzającym przybliżył aktualne poglądy na postrzeganie odtwórstwa historycznego w naszym kraju oraz szanse i możliwości jego kooperacji ze środowiskiem naukowym.

Większość referatów poświęcono samej naturze rekonstrukcji historycznej. Prelegenci podjęli próby jej kategoryzacji, systematyzacji, scharakteryzowania najważniejszych powiązanych z nią pojęć i omówienia wybranych aspektów ideologicznych w ramach tego ruchu. W. Wasiak w referacie „*L'habit fait le moine*. Odrębne cele i metody rekonstrukcji doświadczalnej i popularyzacyjnej” wskazała na odmienną naturę podejmowanych działań i stosowanych środków w ramach tych dwóch rodzajów rekonstrukcji. K. Kosak przedstawiła problem przenikania się w odtwórstwie historycznym świata wartości i konsumpcjonizmu („Aksjotyka odtwórstwa historycznego późnego średniowiecza a autoprezentacja jego odtwórców. Czy od-

twórstwo zagrożone jest gadźeciarstwem?”). M. Pawlak podjął się przybliżenia funkcji, jaką pełnią militaria wśród członków ruchu odtwórstwa historycznego („Świadomość roli i znaczenia wykorzystywanych militariów przez odtwórców okresu wczesnego średniowiecza”). Kwestiom ideologicznym takich działań („Motywacje ideologiczne w rekonstrukcji historycznej na podstawie europejskiej rekonstrukcji okresu napoleońskiego”) przyjrzał się W. Zubek. O jakości i profesjonalizacji odtwórstwa historycznego mówił Sz. Markowski („Między ultra a mrokiem czyli o jakości w rekonstrukcjach historycznych na przykładzie badań nad członkami ruchu rycerskiego późnego średniowiecza”).

Część wystąpień dotyczyła skutecznego wykorzystywania źródeł z minionych epok, w celu podnoszenia wartości działań odtwórczych. A. Klonder, na podstawie nowożytnych źródeł pisanych, przedstawił możliwości wzbogacenia rekonstrukcji dawnych posiłków towarzyszącą im konwersacją („Przy staropolskim stole. Rozmowy, pieśni, kłótnie”). M. Wołyńska, głównie na podstawie wyników badań archeologicznych, zaprezentowała referat „Szesnastowieczna uczta gdańska. Rekonstrukcja historyczna w oparciu o zabytki archeologiczne, ikonografię i źródło pisane”. J. Domański omówił działania jazdy („Taktyka i praktyczny wymiar działań kawalerii formowanej w oparciu o wzory zachodnie w świetle szesnasto- i siedemnastowiecznych podręczników wojny”). Kwestią używania namiotów w XVII wieku zajęli się A. Rakowicz („Namiot w Rzeczypospolitej Obojga Narodów XVII wieku na przykładzie księgi krawców poznańskich i jego współczesne próby rekonstrukcji”). D. Siebieszuk podjął tematykę wojsk niemieckich podczas II wojny światowej („Fotografia i kroniki filmowe jako źródła w odtwórstwie historycznym sylwetki żołnierza Wehrmachtu 1939–1945”).

Dzięki panelom dyskusyjnym, zamykającym poszczególne moduły konferencji, swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami na temat zaprezentowanych referatów mogli podzielić się przybyli na Seminarium odtwórcy historii, pracownicy akademicy, studenci oraz przedstawiciele instytucji kulturowo-oświatowych z regionu.

Po wystąpieniu L. Kalickiego („Obok orła znak pogoni... Z dziejów rekonstrukcji historycznej w 150 rocznicę wybuchu powstania styczniowego w Królestwie Polskim 1863/64–2013/14”) nie małą atrakcją był zorganizowany przez członków grupy rekonstrukcji historycznej „Kujawski Ochotniczy Oddział Powstańców A.D. 1863” pokaz musztry z okresu powstania styczniowego.

Konferencja zgromadziła około 200 uczestników, przedstawicieli środowiska akademickiego oraz grup i stowarzyszeń odtwórstwa historycznego. Stała się ważnym elementem dyskusji nad znaczeniem ich współpracy w tworzeniu i popularyzowaniu osadzonego na mocnych źródłowych podstawach obrazu naszej przeszłości.

Adam Kosecki
(Bydgoszcz)